

کردستان در سال ۲۰۲۳ از نگاه آمار

مرکز آمار سازمان حقوق بشری هانا

کردستان در سال ۲۰۲۳ از نگاه آمار

هانا: مرکز آمار سازمان حقوق بشری هانا، گزارشی آماری از وضعیت حقوق بشر و نقض حقوق بنیادین شهروندان کرد در سال ۲۰۲۳ در کردستان ایران را آماده کرده و آنرا به اطلاع میرساند. این گزارش شامل استانهای کردستان، آذربایجان غربی، کرمانشاه و ایلام است. لازم به ذکر است که با توجه به عدم دستیابی

آزادانه به اخبار و رویدادهای داخل کشور این آمار نمی تواند تمامی موارد نقض حقوق شهروندان را در بر گرفته باشد، اما تمام تلاش همکاران سازمان حقوق بشری هانا در داخل کشور در این راستا است که نهایت دقت در درج خبرها و راستی آزمایی موارد منتشر شده به عمل آمده باشد

با استناد به آمار به ثبت رسیده در مرکز آمار سازمان حقوق بشری هانا، در یک سال گذشته، بیش از ۱۲۴۱، شهروند کرد بازداشت شده‌اند. ۱۹ نفر از جمله ۳ کودک و یک زن در ادامه اعتراضات یک سال گذشته کشته شدند. در یک سال گذشته دستکم ۷۳ زن بازداشت شدند. در این مدت دستکم ۱۴۱ نفر اعدام شده‌اند، ۳۰۵ کولبر و کاسبکار کرد کشته و زخمی شده‌اند، دستکم ۵۳ کارگر هنگام کار کردن دچار حادثه کار شده و جان باخته‌اند، ۲۰ نفر بر اثر انفجار مین کشته و زخمی شده‌اند، دستکم ۲۰ نفر به دلایل ناموسی به قتل رسیده‌اند، ۸۸ نفر در یک سال گذشته خودکشی کرده‌اند و نهایتاً ۶ زندانی بر اثر شکنجه جانباختند.

بازداشتها:

در سال ۲۰۲۳، بویژه در تداوم اعتراضات اخیر و انقلاب زن زندگی آزادی بیش از ۱۲۴۱ شهروند کرد توسط نهادهای امنیتی جمهوری اسلامی ایران خودسرانه و بدون هیچگونه قرار بازداشتی از طرف دادگاه، بازداشت شده‌اند. هویت ۱۰۴۱ تن از دستگیر شده‌گان برای سازمان حقوق بشری هانا احراز شده که بیشتر آنها به اتهام فعالیت سیاسی، همکاری با احزاب کردستانی اپوزسیون جمهوری اسلامی، فعالیتهای صنفی، کارگری، مدنی، فعالیت در عرصه حقوق زنان و زیست محیطی بازداشت شده‌اند. بر اساس این آمار از مجموع بازداشت شده‌گانی که هویت آنها برای هانا احراز شده است ۷۵۷ نفر به جرم فعالیتهای مدنی و شرکت در اعتراضات، ۱۸۵ نفر به جرایم سیاسی، ۴۴ مورد به جرم فعالیتهای صنفی که شامل معلمان، فعالین رسانه‌ای و کارگران میشود، ۱۲ نفر بجرم فعالیت مذهبی، ۳۹ نفر فعال محیط زیستی، ۴ نفر فعال حقوق زنان میباشند. از مجموع بازداشت شده‌گان ۷۳ نفر زن و ۶۹ نفر کودک هستند

اعدامها:

با استناد به آمار هانا، در سال ۲۰۲۳، دستکم ۱۴۱ شهروند کرد در زندانهای ایران اعدام یا کشته شده‌اند. اسامی و مشخصات ۱۳۱ زندانی برای هانا احراز شده است. در یک سال گذشته ۱۰ زندانی سیاسی به جرایمی از قبیل محاربه، مفسد فی الأرض و اقدام علیه امنیت کشور اعدام شدند. بقیه موارد اعدامها، ۶۰ مورد در ارتباط با جرایم مرتبط به مواد مخدر، ۵۲ مورد به دلیل قتل عمد، ۲ مورد به جرم سرقت مسلحانه و یک مورد به جرایم جنسی اعدام شدند. در یک سال گذشته ۶ زندانی کرد نیز بر اثر شکنجه توسط ماموران دولتی در زندان کشته شدند.

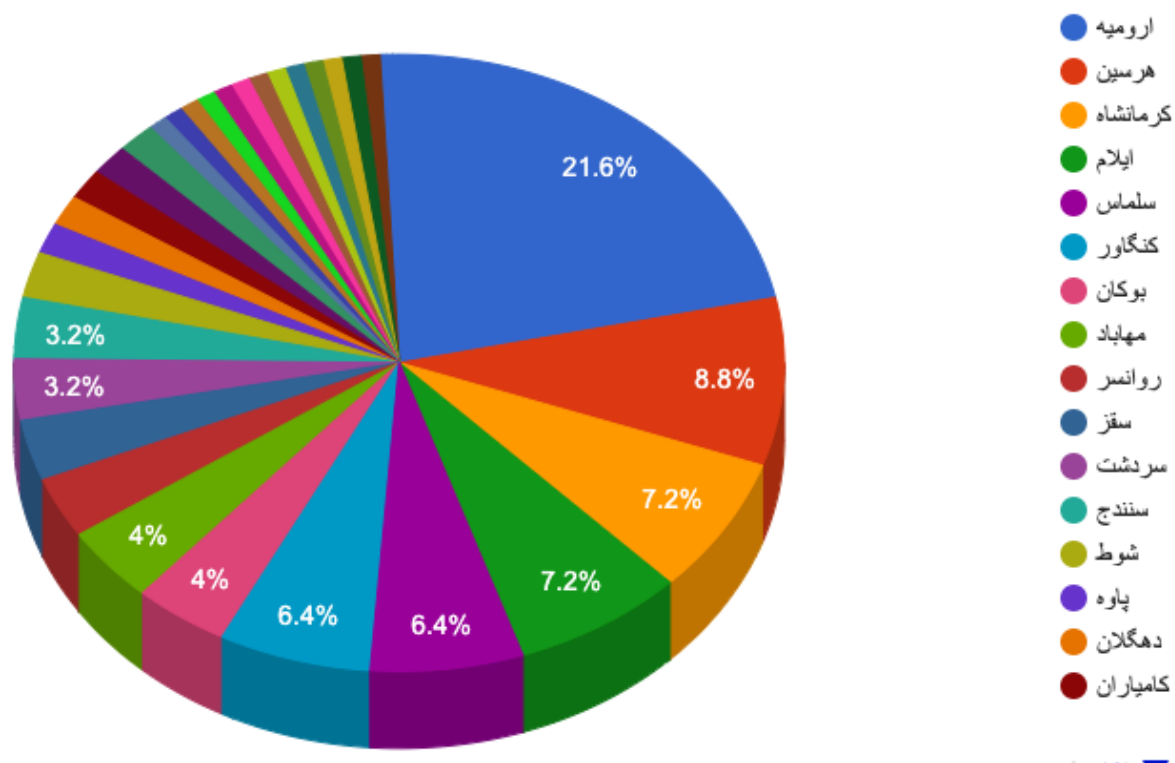
لیست تعداد اعدامها در شهرهای مختلف کردستان:

لیست زندانیان کشته شده بر اثر شکنجه در زندان

۱ نفر	سردشت	۱ نفر	روانسر	۱ نفر	ارومیه
۱ نفر	بوکان	۱ نفر	هرسین	۱ نفر	پیرانشهر

ارومیه	۲۷ نفر	هرسین	۱۱ نفر	کرمانشاه	۹ نفر
ایلام	۹ نفر	سلماس	۸ نفر	کنگاور	۸ نفر
بوکان	۵ نفر	مهاباد	۵ نفر	روانسر	۴ نفر
سقز	۴ نفر	سنندج	۴ نفر	سردشت	۴ نفر
شوط	۳ نفر	پاوه	۲ نفر	دهگلان	۲ نفر
کامیاران	۲ نفر	صحنه	۲ نفر	مریوان	۲ نفر
دیواندره	۱ نفر	ربط	۱ نفر	سنقر	۱ نفر
ایوان	۱ نفر	بیجار	۱ نفر	نقده	۱ نفر
اشنویه	۱ نفر	پیرانشهر	۱ نفر	بانه	۱ نفر
سروآباد	۱ نفر	قروه	۱ نفر	سرپل زهاب	۱ نفر
هلیلان	۱ نفر	ثلاث باباجانی	۱ نفر		

نمودار اعدام سال ۲۰۲۳

در سال ۲۰۲۲، ۵۱ نفر اعدام شده بودند. میزان اعدامهای سال ۲۰۲۳، نسبت به سال ۲۰۲۲، ۱۷۶ درصد افزایش یافته است.

کولبران:

با استناد به آمار هانا، در یک سال گذشته ۳۰۵ کولبر و کاسبکار کرد کشته و زخمی شده‌اند،

همگی موارد کشته و زخمیها از لحاظ جنسیتی مذکر هستند.
از مجموع ۳۰۵ نفر، ۴۴ نفر کشته و ۲۶۱ نفر زخمی شدند که به تفکیک عبارتند از:

کولبران کشته شده با شلیک مستقیم نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ۲۲ نفر. یکی از کشته شدهگان کودک بوده است.

کولبران کشته شده با حوادث طبیعی (سرما، یخ زدگی، پرت شدن از ارتفاعات) ۶ نفر. از این تعداد نیز یکی شان کودک بوده است

کولبران کشته شده با حادثه رانندگی ۴ نفر

کولبر کشته شده به دلیل تعقیب و گریز ۱ نفر

کاسبکاران کشته شده با شلیک مستقیم نیروهای دولتی ۱۱ نفر
زخمیها:

کولبران زخمی با شلیک مستقیم نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ۲۲۷ نفر. از این تعداد ۲۴ نفرشان کودک بودند.
کولبران زخمی با سانحه رانندگی ۷ نفر

کولبران زخمی بوسیله ضرب و شتم توسط نیروهای مسلح ۶ نفر

کولبران زخمی با حوادث طبیعی (سرما و یخ زدگی، پرت شدن از ارتفاعات) ۸ نفر

کولبران زخمی با انفجار مین ۶ نفر

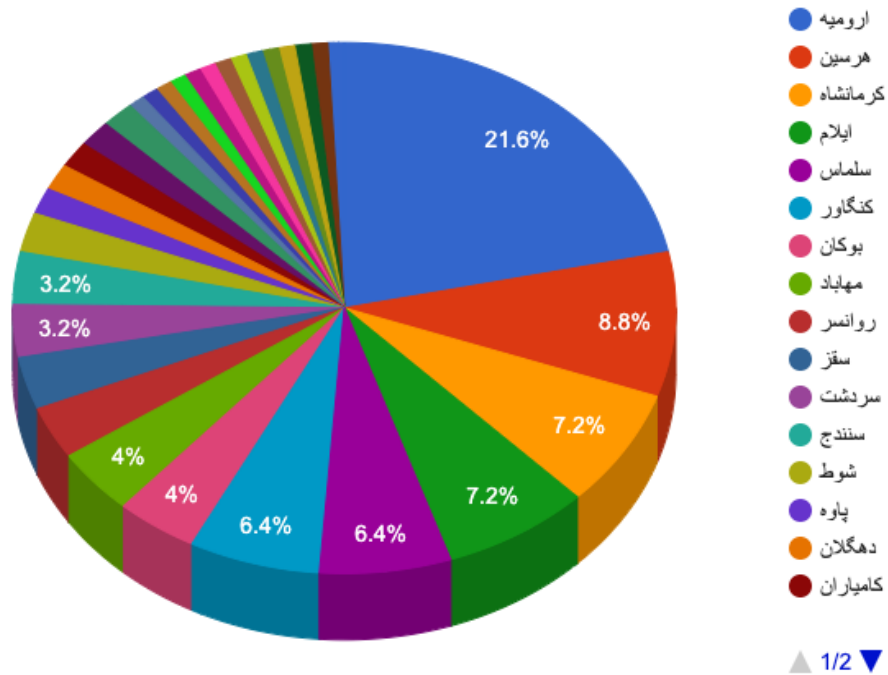
کولبران زخمی با تعقیب و گریز از طرف نیروهای جمهوری اسلامی ۳ نفر

کاسبکاران زخمی با شلیک مستقیم نیروهای دولتی ۴ نفر

در یک سال گذشته مجموعاً ۲۹ کولبر کودک کشته و زخمی شدند

بیشترین آمار تلفات کولبران (کشته و زخمی) در یک سال گذشته مربوط به شهر و روستاهایی است که اسامی آنها به شرح زیر میباشد:

۲۸ نفر	پاوه	۴۳ نفر	بانه	۷۸ نفر	سقز
۲۷ نفر	جوانرود	۲۷ نفر	ثلاث باباجانی	۲۸ نفر	مریوان
۵ نفر	سنندج	۱۱ نفر	سردشت	۱۵ نفر	بوکان
۳ نفر	کرمانشاه	۷ نفر	دیواندره	۸ نفر	پیرانشهر
۲ نفر	مهاباد	۲ نفر	روانسر	۲ نفر	سروآباد،
۱ نفر	ارومیه	۱ نفر	سرپل زهاب	۲ نفر	ربط
۱ نفر	چالدران	۱ نفر	کامیاران	۱ نفر	دهگلان

در مقایسه با سال ۲۰۲۲ که در مجموع ۲۶۰ کولبر کشته و زخمی شده بودند، شدت برخورد نیروهای حکومت با کولبران افزایش یافته به طوری که آمار تلفات کولبران در سال ۲۰۲۳، ۱۶٪ افزایش پیدا کرده است.

زنان

تعداد زنان دستگیر شده در یک سال گذشته که هویت آنها برای هانا احراز شده است ۷۳ نفر است. دستگیر شده‌گان اکثرا به جرم فعالیتهای مدنی و در ارتباط با انقلاب ژینا، فعالیتهای سیاسی و همکاری با احزاب کرد اپوزسیون جمهوری اسلامی و فعالیتهای صنفی بازداشت شده‌اند. در تداوم انقلاب ژینا در سال ۲۰۲۳، یک زن نیز توسط نیروهای سرکوبگر جمهوری اسلامی کشته شد. در یک سال گذشته متأسفانه دستکم ۱۹ زن بدلیل ناموسی و اختلافات خانوادگی توسط فامیلهای خود، پدر، برادر، وشوهر به قتل رسیده‌اند

کودکان

در یک سال گذشته بویژه در ادامه خیزش مردم علیه جمهوری اسلامی ۴ کودک کشته شدند و ۶۹ کودک بازداشت شدند. در این مدت ۶ کودک نیز خودکشی کرده‌اند. سازمان حقوق بشری هانا گزارشات متعددی از کودک آزاری هم در محل کار توسط کارفرما علیه کودکان کار و هم در میان خانواده‌ها دریافت کرده است که

میزان و تعداد موارد گزارش شده نگران کننده است. همچنین هویت ۳ تن از کودکانی که به قتل رسیدند برای هانا احراز شده است.

خودکشی

با استناد به آمار ثبت شده در مرکز آمار هانا در یک سال گذشته دستکم ۸۶ نفر در شهرها و روستاهای کردستان خودکشی کرده‌اند. از این تعداد ۳۳ نفر مؤنث و ۵۳ مورد مذکر بودند. اکثر خودکشیها بدلیل مشکلات و اختلافات خانوادگی و همچنین مسائل معیشتی بوده است. لازم به ذکر است که میزان خودکشیها در سال ۲۰۲۳، نسبت به یک سال قبل ۵۴٪ کاهش داشته است.

ناهنجاریهای اجتماعی

در یک سال گذشته ۲۰ نفر بدلیل قتل ناموسی کشته شدند که ۱۹ تن از این تعداد زن و یک نفر مرد بودند

انفجار مین

با استناد به آماری که در مرکز آمار هانا ثبت شده است، در سال ۲۰۲۳، دستکم ۲۰ شهروند در مرزهای کُردستان در اثر انفجار مین و مواد منفجره به جای مانده از جنگ ایران و عراق و همچنین کاشته شده توسط نیروهای مرزبانی جمهوری اسلامی کشته و زخمی شده‌اند. از مجموع ۲۰ مورد رخ داده ۴ نفر جانش را از دست دادند، ۱۶ نفر زخمی شده‌اند که ۲ نفر از این تعداد دچار نقض عضو شده‌اند. بیشترین قربانیان این مین ها کولبران، کاسبکاران و کشاورزان کُرد بوده‌اند.

کارگران

با استناد به آمار ثبت شده در مرکز آمار هانا در یک سال گذشته، دستکم ۵۳ کارگر در کردستان به علت سانحه ناشی از کار و همچنین نبود ایمنی در محل کار جانباخته‌اند و تعداد زیادی زخمی و مسدوم شده‌اند. همچنین در این مدت ۲۹ نفر از فعالین کارگری به جرم فعالیت کارگری و صنفی بازداشت شده‌اند و ۱۵ نفر هم به زندان محکوم شده‌اند.

محیط زیست

در سال ۲۰۲۳، دستکم ۳۹ نفر از فعالین محیط زیست بازداشت شده‌اند، ۳ نفر از این فعالین احکام زندان گرفته‌اند و ۲ نفر هم در جریان خاموش کردن آتش سوزی جنگلهای مریوان زخمی شدند.

زندان

با استناد به آمار ثبت شده در مرکز آمار هانا در یک سال گذشته، ۶ زندانی کرد در زندانهای ایران بر اثر شکنجه توسط زندانبانها و مأمورین دولتی در زندان جان باختند. همچنین در یک سال گذشته ۵ زندانی از جمله یک زن به علت نبود امکانات پزشکی جان خود را از دست دادند. در سال ۲۰۲۳، دو زندانی بر اثر فشارهای روحی و جسمی در زندان اقدام به خودکشی کرده و جانشان را از دست دادند. همچنین در یک سال گذشته ۲۷ مورد اعتصاب غذا از سوی زندانیان در زندان گزارش و ثبت شده است.

روحانیون و فعالان مذهبی

در یک سال گذشته ۱۲ نفر از روحانیون و فعالان مذهبی بازداشت شدند. از این تعداد ۱۰ نفر توسط دادگاه ویژه روحانیون محاکمه شده و احکامی در مورد آنها صادر شده به این ترتیب؛ این ۱۰ نفر مجموعاً به ۲۸ سال زندان، ۳ نفر از آنها هرکدام به ۷۴ ضربه شلاق و دو نفرشان به تبعید و خلع لباس محکوم شدند.

سازمان حقوق بشری هانا

۱ ژانویه ۲۰۲۴

استفاده از این آمار با ذکر منبع آزاد است

www.hana-hr.org

email: news@hana-hr.org

telegram: https://t.me/hana_farsi

Instagram: @Hana.Farsi

Twitter: https://twitter.com/hana_humanright